

והמהדרין מן המהדרין. נראה לר"י דב"ש וצ"ה לא קיימי אלא אגד איש וצ"ה שכן יש יותר הידור דאיכא היכרא כשמוסיף והולך או מחסר שהוא כנגד ימים הנכנסים או היוצאים אגל אס עושה נר לכל אחד אפי' יוסף מכאן ואילך ליכא היכרא¹⁰ שסגרו שכן יש בני אדם צבית:

ת"ר ימצות חנוכה נר איש וביתו והמהדרין נר לכל אחד ואחד והמהדרין מן המהדרין ב"ש אומרים יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פורת והולך וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך אמר עולא פליגי בה תרי אמוראי במערבא ר' יוסי בר אבין ור' יוסי בר זבדא חד אמר טעמא דב"ש כנגד ימים הנכנסין וטעמא דב"ה כנגד ימים היוצאין וחד אמר טעמא דב"ש כנגד פרי החג וטעמא דבית הלל דמעלין בקדש ואין מורידין אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שני זקנים היו בצידן אחד עשה כב"ש ואחד עשה כדב"ה כ"ה זה נותן טעם לדבריו כנגד פרי החג וזה נותן טעם לדבריו דמעלין בקדש ואין מורידין

מהדרין מן מהדרין

וראיתי שדברי הרמ"א תמוהים מאוד, ואין לו מקום סמיכה לדבריו מדעת הרמב"ם בזה ... ובאמת שעל סמיכות דברי הרמ"א כן עמא דבר לנהוג כך ... אבל עיינתי על אמיתות הדבר שמעולם לא כיוון הרמב"ם לזה הסברא שהעלה רמ"א בשמו.

ה. דוני משה | או"ח, תרע"א, א'

ללדין שמדליקים צפנים ויודעים כמה בני אדם צבית, וליכא למחשך שמא יאמרו כך בני אדם הם צבית, אף לדעת התוספות מנהגנו נכון. ועוד למאחר שמדליקים צפנים, כל אחד יכול להדליק במקום מיוחד, ולא בעי להדליק כולם בטפח הסמוך לפתח, וניכר הנרות שמדליק כל אחד ואחד ואיכא היכרא כשמוסיף והולך צפאר הלילות, ולכן מנהגנו אחי שפיר לכ"ע.

א. נוסת יחזקאל | סימן י"ז

ישראל שבאו לספרד, היה מנהגן דוכסים ושרים, ויכלו להדליק בחוץ, ואז יש לעשות היכר כמ"ש התוספות, וע"כ מנהגם היה שרק בעה"ב מדליק ומוסיף והולך. ואף שבעו"ה תקפו עליהם הצרות, מנהג אבותיהם בידם כמו שנהגו על אדמת קודש בירושלים, משא"כ אנו צעירי הצאן שבאו לצרפת ואשכנז תחילת ביאתנו היה בגלות ומלמול ולא היה לאל ידינו מעולם בארצות האלו להדליק מבחוץ, ואז יש לעשות כסברת הרמב"ם לעשות כמהדרין מן המהדרין, שכל אחד מדליק מוסיף והולך מטעם מעלין בקודש. והרמב"ם כתב ג"כ הדין לפי שעתו שהיה במלמול דגברא מגורש מספרד כנודע, בגלל כן מסיק ג"כ מנהג עירו ספרד. עב"ל.

ג. רמב"ם | הלכות מגילה וחנוכה, פרק ד'

א. כמה נרות הוא מדליק בחנוכה, מצותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד בין שהיו אנשי הבית מרובין בין שלא היה בו אלא אדם אחד, והמהדר את המצוה מדליק נרות כמנין אנשי הבית נר לכל אחד ואחד בין אנשים בין נשים, והמהדר יתר על זה ועושה מצוה מן המובהר מדליק נר לכל אחד ואחד בלילה הראשון ומוסיף והולך בכל לילה ולילה נר אחד.

ב. כיצד הרי שהיו אנשי הבית עשרה, בלילה הראשון מדליק עשרה נרות ובליל שני עשרים ובליל שלישי שלשים עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונים נרות.

ג. מנהג פשוט בכל ערינו בספרד שיהיו כל אנשי הבית מדליקין נר אחד בלילה הראשון ומוסיפין והולכין נר בכל לילה ולילה עד שנמצא מדליק בליל שמיני שמונה נרות בין שהיו אנשי הבית מרובים בין שהיה אדם אחד.

לחם משנה

[ג] מנהג פשוט בכל ערינו בספרד שיהיו כל אנשי הבית מדליקין נר אחד בכל לילה. ור"ת לדעת רבינו ז"ל שספרש שמהדרין מן המהדרין עושין מה שמהדרין עושין א"כ הך מנהג כמאן דמהדרין מדליקין נרות כמנין אנשי הבית בכל לילה ולילה בלי הוספה וא"כ אנו דמדליקין נר אחד בכלילה הראשון ואנו הולכים ומוסיפין לא אחיא כוונתיהו וכמהדרין מן המהדרין נמי לא אחיא ואי מדינא לא בעינן אלא אחד בכלילה הראשון וכן בכל לילה ולילה בלי הוספה כלל וא"כ מנהג דידן לפי דעת רבינו ז"ל לכאורה נראה מנהג בטעות בשלמא לפירוש המפרשים דמפרשין דמהדרין מן המהדרין אין מדליקין אלא נר אחד בכלילה הראשונה והולכים ומוסיפין ניהא. וי"ל דמ"מ לא הוי מנהג בטעות כיון דעבדינן כדון ואף על גב דמדינא לא בעי הוספה אנו נראה לנו למיעבד האי פשרה ולעשות ההוספה ככה"ג:

ב. שו"ע או"ח | סימן תרע"א

א. צריך לזוהר מאד בהדלקת נרות חנוכה, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן להדליק.

ב. כמה נרות מדליק; בלילה הראשון מדליק אחד, מכאן ואילך מוסיף והולך אחד בכל לילה עד שבליל האחרון יהיו שמונה, ואפילו אם רבים בני הבית לא ידליקו יותר. הגה: וי"א לכל אחד מצני הבית ילדיק (הרמב"ם), וכן המנהג פשוט; ויזהרו ליתן כל אחד ואחד נרותיו במקום מיוחד, כדי שיהא היכר כמה נרות מדליקין (מהר"א מפראג).

ט"ז

(א) (פמ"ג) ואפי' אם רבים. – דבגמ' איתא מהדרין מן המהדרין בה"א מוסיף והולך ופי' התו' דזה קאי אגד איש וצבית דהיינו שכל הבית אין להם אלא נר א' בליל הראשון ממילא כשרואין צבית שני נרות בליל ב' ירגישו בתוס' הגם אצל לאותן שמדליקים בלילה הראשונה נר לכל א' מצני הבית אז אם ידליקו בליל שני ב' לכל א' אין כאן הכרה לתוס' הגם כי יאמרו שיש הרבה בני בית ולכל א' אין שם רק נר אחד וזהו דעת הטור והש"ע אצל הרמב"ם פי' שאף לאותן שמדליקין נר לכל אחד יעשו לכל א' ב' נרות בליל שני וכן עד ח' וזהו הי"א של רמ"א ובכאן יש חידוש במנהג שהספרדים נוהגין בתוס' כמ"ש [ב"י] והאשכנזים כרמב"ם וזה לא מלניו צפאר מקומות:

